

Trouw 27-02- 1999

door: *Robbert Roos*

Ploegt in spoor Kirkeby

In het museum van de rust – De Pont in Tilburg – zingt Bettie van Haaster moeiteloos mee met de omfloerste koorzang van de vaste opstelling. Verstillings en contemplatie zijn de kernwoorden in De kathedraalachtige ruimten van De Pont. Hoe woest een schilderij ook is geschilderd, hoe expressief ook een sculptuur, in de oude fabriekshal worden ze teruggebracht tot hun essentie: een uiteenzetting met gevoelens en ervaringen die buiten het banaal zichtbare liggen

De titels zijn profaan: ‘weg’, T-kruising, circuit, wissel, achtbaan, schuur. De manier echter waarop Bettie van Haaster de verwoorde patronen met rauwe vegen in pasteuze landschappen van verf etst, ontstijgt. De banale werkelijkheid. Een paar weken geleden schreef ik over het werk van de Deen Per Kirkeby en zijn invloed hedendaagse schilders. Bettie van Haaster had toen ook genoemd kunnen worden. Ze zet haar landschappen op een vergelijkbare manier op: een stapeling van in elkaar overvloeiende kleurvlakken- louter geel, wit, en zwart en alle mengvormen daartussen -met een horizontale geleiding. Anders dan Kirkeby geeft van Haaster met haar striemende vegen in de dik opgebrachte verf de landschappen structuur en relief , maar hetzelfde is de Noordse melancholische sfeer die onder de verfvelden sluimert.

Van Haaster ploegt, smeert en trekt sporen in de verflagen. Door de noeste schildersarbeid vermengen het geel, zwart en wit tot een haast monochroom vlak, waarin de patronen van wegen en constructies als echo's van de werkelijkheid zijn opgenomen. De landschappen hebben het aardse karakter van omwoeld polderland, maar kunnen evengoed het toneel van mythische sagen en legenden zijn.

Het boeiende aan De Pont is dat tijdelijke tentoonstellingen altijd worden opgenomen in het totale ensemble van de (semi-) permanente presentatie. Ook de schilderijen van Van Haaster vallen als een puzzelstukje in het grotere geheel. In het abstraheren van motieven uit de alledaagsheid treft Van Haaster een pendant in de abstracties van banale objecten door Robert Zandvliet. Haar diffuse landschappen met lijnen erin worden weerspiegeld door een majestueus veelluik van 120 schilderijtjes van Gerhard Richter, waarin steeds een patroon van rode lijnen op een vervaagd Vlak van blauw en groen ligt. En het expressief kerven van motieven in pasteuze verf zie je terug bij de stillezens van Marc Mulders.

De vaste opstelling van De Pont is een permanente en rijke bron voor verwijzingen, analogieën en verdieping. Vlak naast de schilderijen van Van Haaster ligt bijvoorbeeld de sculptuur Kafka's palindroom 'van Roni Horn op de grond. Het is een onregelmatige vierhoek van staal met in de rand de tekst: It would be enough to consider the spot where I am as some other spot. 'Het is de perfecte lijfspreuk voor Van Haaster.